

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertio ex p[ar]te modi co[n]uenientis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

¶ Sermo de natiuitate dñi

spales contemplatiōes quibz in hac san-
ctissima solennitate tota mentis attentio
vacare debemus.

Prima est cōtemplatio venerande subli-
mitatis. quia uerbum.

Secunda est cōtemplatio admirande hu-
militatis. quia caro factum est.

Tertia est cōtemplatio sperande utili-
tatis. quia habitauit in nobis.

Prima igitur est cōtemplatio vene-
rande sublimitatis. q̄ hōm̄ in h̄ no-
mine uerbi. quod filiū dei intelles-
etualiter et eternaliter genitum signat. Jo-
an. i. In principio erat uerbum et uerbum
erat apud deum et deus erat uerbum. Quibz
ge. Om̄ne admiratiōis gratia rē. Hec
est igitur prima hodiernae festiuitatis cōtem-
platio. ut cōtemplēs deuote quis: qualis:
et quantus est qui p̄ te nati uoluit. Ut u-
amplius sit hec cōtemplatio. cōtemplare di-
uine natiuitatis. excellentiā ex parte trium.

Primo ex parte christi nascentis.

Secundo ex parte matris parturientis.

Tertio ex parte modi cōuenientis.

Primo ex parte ipsi⁹ na-
scētis. quia est deus. An̄ Lu. ii. angelus
ad pastores ait. Euangelizo uobis gau-
diū magnū quod erit omni populo: q̄a na-
tus est uobis hodie saluator mundi qui est
christus dñs. Aug⁹. in ser. Ille qui est na-
tus uerus deus ex deo: idem natus est ex
homine uer⁹ homo. Et scripsit Leo papa in
sermone Excedit q̄dez dilectissimi rē. Vi-
de in breuiario.

Secundo ex parte matris

parturientis. quia uirgo sanctissima manēs
post partū. Quod declarari pot̄ triplici testi-
monio. Primo testimonio glosos. (monio.
pherie. Esa. vii. Ecce uirgo concipiet et pa-
riet filiū rē. Quod etiam figurat. Est h̄
uirgam aaron que sine omni humano stu-
dio et sine humore floruit et fructum fecit:
ut habet Hume. xvij. De hoc ait Aug⁹.
super Ioan. sermone. xci. Omnia q̄de ce-
teroz miraculoz superat q̄ christus nati-
uitas est de uirgine: matris q̄ integritatem sol⁹
potuit nec cōceptus violare nec nat⁹. Hec
ille. Secundo testimonio uirtuos⁹. (ille.
se custodie. Joseph⁹ em̄ custos uirginis re-

stis certissimus extitit sue uirginitat⁹ qui
etiam de tanto mysterio per angelū instru-
ctus est. dicente sibi. Mat. i. Noli timere
accipere Mariā coniugē tuam: non ad car-
nalem copulam: sed ad cōhabitationem et
ministratiōem deuotā: quod em̄ in ea natū
est: de spūs sancto est. pariet em̄ filiū rē. s.
sicut stella lucem et sicut uirga florem.

Tertio testimonio miraculose euidētie
Rome em̄ ut testat Innocenti⁹ papa ter-
tius duodeciz annis pax fuit. Eapropter
romani templū pacis pulcherrimū constru-
erunt: et ibi statuam Romuli posuerunt
Consulētes autē apollinē quantum dura-
ret / acceperunt responsum: quousq̄ uirgo
pareret. Hoc autē audientes dixerunt. ergo
in eternū durabit. Impossibile em̄ crede-
bant uirginē parere. Unde in foribz tem-
pli titulum hunc scripserunt. Templū pa-
cis in eternum. In ipsa autē nocte natiuita-
tis domini fūdus corruerit. Et ibi est mō
edificata ecclesia sancte Marie noue.

Tertio apparet mirabilis excellētia hu-
militatis ex parte modi cōuenientis
rē. quia sine dolore et cum leticia uirgo pe-
perit. Aug⁹. sermone de natiuitate: allo-
quens uirginem. Hec in conceptione inue-
ta es sine pudore: nec in partu inuenta es
cum dolore. Hec ibi. Hec mirum. quia ut
dicit Thomas in tertia parte. q. xxxv. do-
lor partientis causat ex aperture meatū
per quos proles egredit. Christus autem
egressus est ex clauso uirginis utero. et sic
nulla ibi fuit apertura: ideo nullus dolo-
sicut nec aliqua corruptio: sed maxima io-
cunditas et mentis suauitas. Unde et cre-
dendum est q̄ appropinquante hora par-
tus / sensit uirgo purissima tantaz mentis
leticiam: quantā non senserat vnq̄ cunctz
diebus uite sue. et omnes sensus eius spi-
rituales et corporales quadam inenarrā-
bili suauitate replebant. Et eleuata super
humanas vires in abyssum diuine contē-
plationis / ita cum imenso dulcore pepe-
rit filiū suū: quem ut uidit natum mor-
adorauit ut uerū deum. O uere gaudiū
um indicibile cum uirgo gloriosa corpo-
reus oculis se uidebat / sine corruptione et
sine dolore peperisse quem sancti patres
tam ardentibus desiderijs desiderauerūt
inspicere: quem et non solum filiū suū

De admiranda humilitate Fo. XVI.

esse sentiebat: sed et filium dei.

Sequitur secunda contemplatio de admiranda humilitate

Secunda est contemplatio admirande humilitatis. Ubi contemplari debemus profundissimam humilitatem christi domini nascentis. Potest autem maxime apparere huiusmodi humilitas per tres considerationes.

Prima est consideratio temporalis.

Secunda est consideratio localis.

Tertia est consideratio modalis.

Prima est consideratio temporalis. quia videlicet frigidissimo tempore scilicet hyberno et nocturno et eo tunc quando longissima erat nox: et in frigidissima noctis hora: quando scilicet sol est maxime elongatus a nobis scilicet media nocte nasci. et sic iam incepit pati pro nobis. Sap. xvij. vel. xix. Dum medium silentium tenerent omnia: et nox in suo cursu medium iter agebat: omnipotens sermo tuus a regibus sedibus venit. Bernardus. Nascitur deus in cuius arbitrio erat quodcumque vellet eligere tempus. elegit quod molestius est propter paruulum et pauperis matris filio que vir pannos haberet ad inuolendum. Hec ille. In hac etiam consideratione temporalis hoc considerandum est quod tempore pacis nasci voluit: quod et eius humilitati attestatur. Hoc enim factum est ut per hoc inueneret quia ipse princeps pacis pacem et humilitate diligens. Ps. Quiescit in diebus eius iustitia et abundantia pacis. Legitur enim in historia scholastica quod Octavianus quadraginta duobus annis regnauit: et in duodecimo anno ante mortem suam fecit tantam pacem in omnibus regionibus romano imperio subiectis quod ad litteram videtur tunc impletum fuisse quod dicitur Esa. ij. Constabunt gladios suos in vomeres et lanceas suas in falces Et ibidem. Non leuabit gens contra gentem gladium. Unde Beda ait. Nascitur in carne dei filius sicut de virgine natus virginis deus ostendit sibi esse gratissimum: sic pacatissimo seculi tempore conserat. quia pacem querere docuit: et pacis

sectatores per gratiam suam inuolare dignatur.

Secunda est localis con-

sideratio. Ubi primo considerandum est quia in via nasci voluit: ut ostenderet quia vita presens non nisi quedam via est. Dial. Aduena et pegrinus sum apud te. Hebr. vlt. Non habemus hanc civitatem manentem sed futuram inquirimus. Quanta eorum fatuitas qui cum tanta sollicitudine materialia domos super terram edificant: de illa celesti domo et mansionem perpetua parum solliciti. Item quia nasci voluit in civitate parua. scilicet in bethleem: quod ad eam huiusmodi militatem pertinet. Leo papa sermone de esiphani. Christus qui serui formam suscepit: bethleem pelegit natiuitati: hierosolymam passioni. Item considerandum quia nasci voluit in presepio siue in spelunca. Bernar. Unde qualiter pro te natus est celorum rex: ubi aula regia: ubi throni sublimitas presepio est. Et Hieron. ad marcellam. Duo sermone: qua voce speluncam tibi saluatoris exponam: et illud presepio in quo infantulus vaggit: quod silentio magis intimo quam sermone honorandum est. Idem. Ecce in hoc paruo terre foramine celorum conditor natus est. hic inuolutus pannis: hic demonstratus a stella: hic adoratus a magis. Idem ad Eustochium. Ille cuius pugillo mundus concluditur presepio continet angustis. Hec ille. In hoc igitur arguitur superbia mundanorum qui de edificiorum magnificentia gloriantur.

Tertia est consideratio mo-

dalitatis. Ubi considerare debemus modum sub quo pro nobis natus est filius dei. quia videlicet in forma serui paruuli pauperissimi. In forma inquam serui. Phil. ij. Semetipsum extinuit formam serui accipiens. In forma paruuli. Esa. ix. Paruulus datus est nobis. In forma pauperissimi. quia reclinator fuit super fenum in presepio et pannis. scilicet villibus inuolutus. Et sicut dicit Hieron. aduersus eluidium. Nulla omnino obstetrice: nulla mulierum sedulitas intercessit. Ipsa virgo pannis inuoluta infantem: ipsa sola mater et obstetrice fuit